POSEL
zpod Žalého

Číslo 6 Ročník XXIX/2019 Cena 10 Kč

PF 2020

ZPRAVODAJ OBCE BENECKO, PRAMENY OBECNÍ KRONIKY
podatelna@obecbenecko.cz
www.obecbenecko.cz

Obsah

Slovo starosty 3
Vernisáže 4
Zápis z 8. veřejného zasedání OZ 5
Společenská kronika 12
Adventní mše 12
Rozsvícení stromečku na Benecku 13
Ze školy 14
Rady hasičů k Vánocům 15
Z hradního deníku paní Ruprechty 17
Ceník skiareálu Benecko 19
Kurzy malování 20
Mikuláš 21
Obrázky z Krkonoš od Josefa Šíra 22
7. prosince – svátek sv. Ambrože 25
Historie poutí 27
Demokracie nebo diktatura 30
Betlem 33
Novoroční povídání 35
Jak Vítek našel štěstí – dokončení 37
Skrytá krása kamenů 39

Příspěvky zasílejte do 28. ledna 2020 s nadpisy a se jmény autorů.

Obrázek na titulní straně: Z Adventní mše

POSEL ZPOD ŽALÉHO
Vydává Obecní úřad Benecko, redakční rada: Rada obce Benecko.
Registr. číslo MK ČR E 12668. Podávání novinových zásilek povoleno ObSP Pardubice č. j. P/1–8190/91 ze dne 27. ledna 1991.
Za věcný a názorový obsah textů odpovídají jejich autoři.
Uzávěrka dne 10. 12. 2019. Náklad 300 ks.
Výroba: *Gentiana* Jilemnice

Vážení čtenáři Posla,
začalo nám zimní období a s tím se občas vyskytnou i problémy se zajištěním sjízdnosti silnic a cest, zejména u nás na horách. Co se týká krajské silnice procházející naší obcí, tak tam tu zimní údržbu nemůžeme moc ovlivnit. To zajišťuje firma Silnice LK, prostřednictvím střediska Jilemnice-Hrabačov. Samozřejmě, že s příslušnými dispečery jsme po celou zimu v kontaktu, ale žádné příkazy jim dávat nemůžeme. Když je něco v nepořádku, tak jim hned voláme, žádáme, prosíme. Nastanou i okamžiky, že jim musíme pomoct naší obecní technikou, dokonce jsme pomáhali silnici pluhovat i rolbou na úpravu sjezdovek.

Na údržbě místních komunikací nastanou tuto zimu drobné změny, které jsem již trochu předeslal v minulém vydání Posla. Dolní Štěpanice a Zdůlnu bude udržovat Středisko služeb, většinou bude se strojem jezdit Jiří Kučera. Mrklov řešíme dodavatelsky, údržbu zajistí Michal Honců. Horní Štěpanice a Zákoutí zajišťuje Petr Koudelka. Benecko, Rychlov, Dolní Benecko, Levínek a Lhota Štěpanická zůstává Středisku služeb, vozidlu Mercedes Unimog vypomůže i nově pořízený stroj MECALAC. V horní části Benecka nám vypomůže ještě Michal Urbanec s traktorem. Posyp na celém území obce bude zajišťovat Středisko služeb se svými sypači (Unimog a traktorový sypač). Zvažovali jsme i možnost ukončení spolupráce s některými dodavateli s tím, že by Středisko služeb obsluhovalo větší část obce. Jenomže všichni chtějí mít cesty sjízdné brzo ráno a to by při té veliké rozloze obce nešlo stihnout. Věřím, že se nám zimní údržba podaří zase trochu vylepšit, i když nečekám, že by to bylo bez stížností. Každý rok se nějaký nespokojený člověk najde, ale to už k tomu patří.

Další věcí, kterou přináší zimní období, jsou problémy s parkováním. Buď je to tím, že se zaplní parkoviště, nebo také neochotou řidičů zaplatit parkovací poplatek. Máme v obci jak parkoviště bez poplatku, tak placené. Každý si může vybrat, ale pochopitelně kdo chce parkovat v centru, musí zaplatit. Je paradoxem, že většinou řidiči těch nejdražších aut se poplatku vyhýbají. Miliony na drahá auta mají, ale pár desetikorun na zaplacení parkování jim už jaksi nezbylo. A pak stojí jejich vozidla ve výjezdu hasičů, blokují cesty a silnici, brání průjezdu zimní údržbě i záchranářům. Nebo postaví auta před poštu a obecní úřad, kde je vyhrazené parkování a auta lyžařů tu stojí celé dny. Parkování na krajské silnici, bývá to v centru a v zatáčce u Bellevue, musí řešit správce komunikace, tím je opět firma Silnice LK. A samozřejmě Policie ČR. Obec k této silnici nemá žádné pravomoci. O spolupráci s Městskou Policií z Jilemnice se snažíme již několik let, ale z jejich kapacitních možností to zatím není možné.

Teď v prosinci je to takové období různých besídek, rozsvěcení vánoč-

ních stromů, schůzí, valných hromad hasičů i jiných spolků a sdružení. Každý týden je to několik akcí. Chtěl bych poděkovat za pozvánky, které nám chodí na tyto akce na obec. Nelze to vše stihnout, tak se tímto omlouvám za neúčast tam, kde jsme pozvání nenaplnili. Určitě chci ale poděkovat každému, kdo se nějakým způsobem podílí na chodu naší obce a na pořádání různých veřejných akcí v průběhu roku. Jsou to zejména hasiči ze Štěpanic Dolních i Horních, z Benecka, Sokolové z Mrklova i Dolních Štěpanic, Hančův sportovní klub, ale i řada soukromých osob, kteří neváhají nasadit svůj volný čas. Paní Müllerová dělá hezké akce pro děti na Štěpanickém hradě. Paní Hanušová s panem Zvelebilem organizují rozsvěcení vánočního stromu na Benecku. Karel Šír pořádá sportovní turnaje na hřištích u Skalky. Mirek Wohanka a Zdeněk Honců věnovali spoustu času přípravě automobilových závodů. Paní Koudelková z Dolních Štěpanic organizuje pravidelné setkávání seniorů a samozřejmě poděkování patří i všem zaměstnancům obce i obecního Střediska služeb. Všem tímto přeji klidné Vánoce a šťastné vykročení do příštího roku.

Ing. Jaroslav Mejsnar, starosta

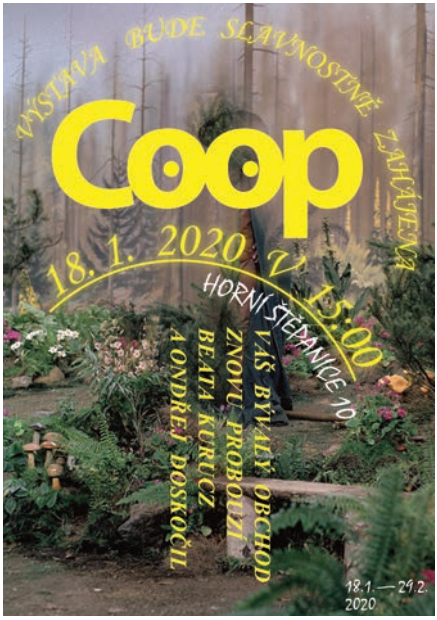

Zápis z 8. veřejného zasedání ZO Benecko

konaného dne 20. 11. 2019 v zasedací místnosti Obecního úřadu Benecko od 17:00 hodin.

8. veřejné zasedání zastupitelstva obce zahájil pan starosta v 17:07 hodin. Přivítal přítomné hosty zasedání a zastupitele, kterých bylo přítomno 13, omluveni Bc. Z. Jebavý a M. Pohořalý. V úvodu starosta připomněl schůzku výborů 2. 12. 2019 a OR k návrhu rozpočtu od 17 hodin.

1) Schválení:
a) programu zasedání,
b) ověřovatelů zápisu: Ing. Mgr. A. Hanušová Ph. D. a J. Gerstner,
c) zapisovatelky: Ivana Koudelková.
Návrh usnesení:
Zastupitelstvo schvaluje: a) navržený program zasedání, b) ověřovatele zápisu: Ing. Mgr. A. Hanušovou Ph. D. a J. Gerstnera, c) zapisovatelku I. Koudelkovou.
Výsledek hlasování: *Pro 13. Proti 0. Zdržel se 0.*
Usnesení č. 1a), 1b) a 1c) schváleno.

2) Schválení zápisu z 6. OZ ze dne 25. 9. 2019.
Návrh usnesení:
Zastupitelstvo schvaluje zápis ze 7. veřejného zasedání OZ Benecko, které se konalo dne 25. 9. 2019.
Výsledek hlasování: *Pro 13. Proti 0. Zdržel se 0.*
Usnesení č. 2 schváleno.

3) Schválení rozhodování OR ze dne 30. 9., 14. 10. a 29. 10. 2019.
Hanušová – v radě byl schválen příspěvek na Hospic v Červeném Kostelci, jaké tam máme vazby, že přispíváme? Starosta – myslíme si, že je třeba tato zařízení podporovat a schválený příspěvek není tak velký, aby si ho obec nemohla dovolit, Hospic využívají i naši občané.
Návrh usnesení:
Zastupitelstvo schvaluje rozhodování Rady Obce Benecko ze dne 30. 9., 14. 9. a 29. 10. 2019.
Výsledek hlasování: *Pro 13. Proti 0. Zdržel se 0.*
Usnesení č. 3) schváleno.

4) Schválení příspěvku na kanalizaci, vodovod a opravy míst. komunikací v DŠ. Po vyúčtování celé akce (příspěvků, dotací, víceprací) vychází doplatek pro Obec Benecko 900 tis. Při plánování akce byl předpoklad podílu obce 9–14 mil. korun. Po výběrovém řízení vyšel podíl obce 10 mil., které jsme uhradili a nyní je třeba doplatit zmíněných 900 tis.

Starosta pozval na OZ ředitele VHS M. Hejduka, aby věc uvedl a zastupitelům zodpověděl případné dotazy. Tak se také stalo, M. Hejduk dále uvedl, že akce DŠ byla největší akcí VHS Turnov v posledních letech. I nadále se počítá s rozsáhlými investicemi do vodohospodářské struktury na území naší obce. Nejbližší velká akce – vodovod Mrklov a Štěpanická Lhota, zásobování vodou lokalita Sychrov.
Návrh usnesení:
Souhlas s podpisem dodatku č. 1 ke smlouvě o navýšení příspěvku ve výši 900 tis. na vodovod a kanalizaci v Dolních Štěpanicích.
Výsledek hlasování: *Pro 13. Proti 0. Zdržel se 0.*
Usnesení č. 4) schváleno.

5) Schválení zadání projektu na rekonstrukci areálu Sokolka v DŠ a určení kontaktní osoby. Návrh projektové dokumentace na rekonstrukci areálu Sokolka v rozsahu hracích prvků (hřiště, oplocení, štěrkové plochy, sítě) předložili p. Veselý (cca 99 500 Kč) a firma SNOWPLAN Liberec (cca 70–90 tis.) oba bez DPH. Během následujících měsíců se očekává vyhlášení dotačního programu na obnovu míst aktivního a pasivního odpočinku, mohli bychom požádat o dotaci. Starosta navrhl určit kontaktní osobu z Dolních Štěpanic, která by byla v kontaktu s projektantem.
Návrh usnesení:
Souhlas, s rekonstrukcí sportovních ploch v areálu Sokolka, se zadáním vypracování projektové dokumentace p. Veselému (firma Linhart), s určením kontaktních osob A. Hanušová a K. Tomáš, s podáním žádosti o dotaci v programu obnova míst aktivního a pasivního odpočinku.
Výsledek hlasování: *Pro 13. Proti 0. Zdržel se 0.*
Usnesení č. 5) schváleno.

6) Schválení rozsahu rekonstrukce WC a chodby v budově Sokolovny v DŠ. V Sokolovně v Dolních Štěpanicích je již zrekonstruovaná kuchyň, jeviště, podlaha na sále, venkovní plochy a fasáda. Na těchto opravách a rekonstrukcích se podíleli hasiči DŠ nejen prací, ale financovali rekonstrukci celé kuchyně a v letošním roce rekonstruovali i kuchyň v hasičárně, taktéž na vlastní náklady. Nyní je třeba rekonstruovat WC a chodbu v Sokolovně. Nabídku a projekt máme od firmy Fučík za cca 632 tis., poptána byla i firma Hanuš cca za stejné peníze, ale nabídka nebyla dodána z důvodu velké vytíženosti firmy. Rekonstrukce proběhne během zimy.

Návrh usnesení:
Souhlas s projektem rekonstrukce WC a chodby v Sokolovně v Dolních Štěpanicích od firmy Fučík dle předložené nabídky.
Výsledek hlasování: *Pro 12. Proti 0. Zdržel se 1 (Hásková).*
Usnesení č. 6) schváleno.

7) Schválení smlouvy o smlouvě budoucí darovací na pozemek pro chodník v DŠ. Liberecký kraj poslal smlouvu o smlouvě budoucí darovací č. j. OL/3797/2019 na část pozemku 1270/29 v k. ú. Dolní Štěpanice, kde bude vybudován chodník. Po realizaci stavby se chodník zaměří, a kraj nám darovací smlouvou převede zastavěný pozemek.
Návrh usnesení:
Souhlas s podpisem smlouvy o smlouvě budoucí darovací č. j. OL/3797/2019 na část pozemku 1270/29 v k. ú. Dolní Štěpanice.
Výsledek hlasování: *Pro 13. Proti 0. Zdržel se 0.*
Usnesení č. 7) schváleno.

8) Dopravní značení a omezení rychlosti v DŠ, další postup. Znovu jsme požádali o snížení rychlosti u školy v DŠ. Odbor dopravy v Jilemnici nám poslal stanovisko, že podnětu nevyhovuje. Stanovisko Policie ČR – nesouhlasí s navrhovanou úpravou provozu. Další postup – na základě podnětu občanů DŠ se obrátíme na krajské ředitelství policie ČR.
Návrh usnesení:
Souhlas s výše uvedeným postupem.
Výsledek hlasování: *Pro 13. Proti 0. Zdržel se 0.*
Usnesení č. 8) schváleno.

9) Účetní a rozpočtové záležitosti.

9a) Změna rozpočtu č. 6/2019 – rozpočtové opatření č. 6.
Příjmy: Přesuny mezi paragrafy a položkami: položka: 1111. 1121, 2412, paragraf: 2279, 3632, 3722, 6409.
Výdaje: Paragraf: 6409 příspěvek VHS Turnov (kanalizace DŠ) /+/ 900 000 Kč. Přesuny mezi paragrafy a položkami: paragraf: 2212, 3113, 3349, 3631, 3639, 5512, 6171, 6409.
Příjmy celkem: 28 000 000 Kč, výdaje celkem: 31 400 000 Kč.
Financování: (úvěr od spořitelny) /+/ 3 500 000 Kč.
Návrh usnesení:
Zastupitelstvo schvaluje rozpočtovou změnu č. 6/2019 – rozpočtové opažení č. 6.
Výsledek hlasování: *Pro 13. Proti 0. Zdržel se 0.*
Usnesení č. 9 a) schváleno.

9b) Střednědobý výhled Obce Benecko.
Z důvodu smlouvy o poskytnutí úvěru od České spořitelny v roce 2019 a poskytnutí půjčky Středisku služeb Benecko s. r. o. v roce 2019 dochází ke změně – splácení úvěru: rok 2020–2023.
Návrh usnesení:
Zastupitelstvo schvaluje střednědobý výhled obce do roku 2029.
Výsledek hlasování: *Pro 13. Proti 0. Zdržel se 0.*
Usnesení č. 9 b) schváleno.

9c) Návrh na vyřazení majetku z evidence.
Inventarizace majetku za rok 2018 proběhla řádně, podklady byly řádně připraveny a ověřeny na skutečnost. U inventur byla vždy osoba odpovědná za majetek. Byl zjištěn skutečný stav majetku a závazku a ostatních inventarizačních položek pasiv a podrozvahy, který je zaznamenán v inventurních soupisech. Skutečný stav byl porovnán na účetní stav majetku a závazků a ostatních inventarizačních položek. Inventarizační zpráva byla zpracována dne 21. 1. 2019. Zastupitelé byli seznámeni s návrhem na vyřazení majetku z evidence.
Návrh usnesení:
Zastupitelstvo schvaluje návrh na vyřazení majetku z evidence.
Výsledek hlasování: *Pro 13. Proti 0. Zdržel se 0.*
Usnesení č. 9 c) schváleno.

10) Inventarizace majetku. Inventarizace majetku rok 2019. Plán inventur 2019. Příkaz starosty k povedení inventarizace majetku k 31. 12. 2019. Fyzické inventury majetku a inventarizace ostatního majetku obce budou provedeny od 20. 11. do 31. 12. 2019. Dokladová inventarizace bude provedena v lednu 2020. Příloha plánu inventur: Inventární soupisy, pravidla pro postup při provedení inventarizace a ostatní dokumentace.
Ústřední inventarizační komise pro rok 2019: rada obce.
Předsedové dílčích inventarizačních komisí pro rok 2019:
SDH Benecko – Marek Hendrych, SDH Dolní Štěpanice – Petr Wiesner, SDH Horní Štěpanice – Pavel Šochovský, knihovna Dolní Štěpanice a knihovna na obecním úřadě – Miroslav Zelinka, DPS Mrklov – Dana Hásková, Středisko služeb a bufet Liška – Jan Gerstner. Obecní úřad, ostatní majetek obce, majetek pořízený od 1. 11. do 31. 12. 2019, hotovost, ceniny, materiál, ostatní majetek - Monika Janatová, dokladová inventarizace – Zdeněk Jebavý.
Návrh usnesení:
Zastupitelstvo schvaluje plán inventur pro rok 2019.
Výsledek hlasování: *Pro 13. Proti 0. Zdržel se 0.*
Usnesení č. 10) schváleno.

11) Pozemkové záležitosti. Manželé Procházkovi znovu požádali o koupi pozemku 375 v k. ú. Mrklov. O tomto pozemku bylo již jednáno. Starosta zjistil na místě, že se nejedná o celek pozemků, ale že tento pozemek je od ostatních oddělen mezí porostlou stromy. Zastupitelé měli možnost si tuto skutečnost ověřit v terénu.
Návrh usnesení:
Souhlas s prodejem pozemku 375 v k. ú. Mrklov manželům Procházkovým za odhad a náklady.
Výsledek hlasování: *Pro 13. Proti 0. Zdržel se 0.*
Usnesení č. 11) schváleno.

12) Schválení smlouvy na dopravní obslužnost s Libereckým krajem. Kraj poslal smlouvu o spolupráci při zajištění dopravní obslužnosti Libereckého kraje 2020-2023, na příští rok zaplatíme 97 020 Kč.
Návrh usnesení:
Souhlas s podpisem smlouvy o spolupráci při zajištění dopravní obslužnosti Libereckého kraje.
Výsledek hlasování: *Pro 13. Proti 0. Zdržel se 0.*
Usnesení č. 12) schváleno.

13) Schválení smlouvy na věcné břemeno na uložení sítí do obecního pozemku. Smlouva obce s ČEZ Distribuce o budoucí smlouvě o zřízení věcného břemene a smlouvu o právu provést stavbu č. IV-12-4017959/VB/1, jedná se o uložení sítí elektrického vedení v Horních Štěpanicích ppč. 1563.
Návrh usnesení:
Souhlas s podpisem smlouvy s ČEZ Distribuce o budoucí smlouvě o zřízení věcného břemene a smlouvu o právu provést stavbu č. IV-12-4017959/VB/1 v Horních Štěpanicích.
Výsledek hlasování: *Pro 13. Proti 0. Zdržel se 0.*
Usnesení č. 13) schváleno.

14) Smlouva na pečovatelskou službu s Městem Jilemnice a projednání způsobu provozování pečovatelské služby v obci. Město Vrchlabí provozuje na základě smlouvy pečovatelskou službu na území naší obce. Nyní byla ze strany Vrchlabí předložena nová smlouva, která by nám měla pečovatelskou službu poněkud zlevnit. Zároveň máme k dispozici návrh smlouvy s pečovatelskou službou Jilemnice. K tomu je možno řešit i některé změny s dovozem obědů. Je třeba nabídky a možnosti posoudit a doporučit nejvhodnější řešení. Starosta se obrátil na L. Mohrovou z Dolních Štěpanic, která v této oblasti pracuje a věci rozumí, zda by byla ochotna nám s tímto pomoci.

Návrh usnesení:
Souhlas s provedením analýzy pečovatelské služby. Zhodnocením nabídek služeb L. Mohrovou. Následně rozhodne obecní zastupitelstvo.
Výsledek hlasování: *Pro 13. Proti 0. Zdržel se 0.*
Usnesení č. 14) schváleno.

15) Schválení obecně závazných vyhlášek (psi, pobyt). Na základě změny zákona 565/1990 Sb., o místních poplatcích od 1. 1. 2020, je třeba vydat nově obecně závazné vyhlášky v souladu s tímto zákonem.
Návrh usnesení:
Zastupitelstvo obce Benecko vydává:
- *Obecně závaznou vyhlášku č. 1/ 2019 o místním poplatku ze psů, která ruší OZV č. 3/2010 o místním poplatku ze psů za dne11. 11. 2010.*
- *Obecně závaznou vyhlášku č. 2/2019 o místním poplatku z pobytu, která ruší OZV č. 4/2010 o místním poplatku z ubytovací kapacity, ze dne 11. 11. 2010 a OZV č. 5/2010 o místním poplatku za lázeňský nebo rekreační pobyt, ze dne 11. 11. 2010.*

Výsledek hlasování: *Pro 13. Proti 0. Zdržel se 0.*
Usnesení č. 15) schváleno.

16) Územní plán, projednání dalšího postupu. Dokončení změny č. 1 ÚP Benecko nám pozastavil Krajský úřad LK, který vyjádřil s dokumentem nesouhlas. Na jednání v Liberci byl starosta a členové rady K. Tomáš a D. Brožek. Kraj poukazuje na velkou rezervu výstavby, kterou umožňuje původní ÚP. Ze zastavitelných pozemků je využito pouze cca 30 %. Kraj požaduje 70 % využití, aby pustil další nové zastavitelné plochy. Navrhuje část nevyužitých zastavitelných ploch převést zpět mezi nezastavitelné a část převést do rezerv. Teprve potom umožní dokončení změny č. 1 ÚP. O tom jak se to provede musí rozhodnout OZ.
Návrh usnesení:
Souhlas s pracovní poradou v této záležitosti, následně bude o věci hlasováno v OZ.
Výsledek hlasování: *Pro 13. Proti 0. Zdržel se 0.*
Usnesení č. 16) schváleno.

17) Záležitosti Střediska služeb. Nová nájemní smlouva mezi obcí a Střediskem služeb se bude týkat pronájmů pozemků a objektů (dílny, stanice vleku Liška) za ceny v místě obvyklé. Movitý majetek (vybavení dílen) mnohdy ve stáří více jak 40 let – je navrženo odprodat Středisku služeb za zůstatkovou hodnotu. Návrh nové nájemní smlouvy bude projednán na pracovní poradě zastupitelů a poté předložen radě a zastupitelstvu ke schválení.
Obecní zastupitelstvo bere na vědomí.

18) Různé.

18a) Silnice Mrklov – protože je podél silnice hodně stromů, které bude třeba vykácet, je požadována náhradní výsadba (cca 600 dřevin). Obec byla požádána o vytipování náhradních pozemků pro výsadbu.
Obecní zastupitelstvo bere na vědomí.

18b) Zahrada p. Fajstavera v Horních Štěpanicích – od posledního jednání se p. Fajstaver již neozval. Starosta navrhl, aby se do věci vložili občané Horních Štěpanic, případně SDH HŠ.
Obecní zastupitelstvo bere na vědomí.

18c) Dotaci od SFŽP v programu Podpora obcí v národních parcích na cestu v Horních Štěpanicích. Podávání žádostí do této výzvy bylo otevřeno 18. 11. 2019 v 10 hodin dopoledne. Zdrželo se nám doručení jedné povinné přílohy k žádosti. Poté, co jsme přílohu obdrželi a zapracovali do žádosti, byl již příjem žádostí uzavřen (vyčerpání finančních prostředků). Celý projekt proto použijeme do vyhlášení další výzvy.
Obecní zastupitelstvo bere na vědomí.

18d) D. Brožek – v této výzvě jsem chtěl navrhnout – podat žádost o doplnění mobiliáře (lavičky, stolečky) u dolní a horní stanice lanovky. Pokud je výzva vyčerpána, tak je to bezpředmětné. Starosta – můžeme připravit podklady pro podání této žádosti a počkat na vyhlášení další, nebo podobné výzvy.
Návrh usnesení:
Souhlas se zpracováním podkladů pro vyhlášení případné výzvy.
Výsledek hlasování: *Pro 12. Proti 0. Zdržel se 1 (Hanušová).*
Usnesení č. 18 d) schváleno.

18e) M. Janatová – jak je to s vánočním stromkem na Benecku? Stromek bude na jiném místě na prostranství mezi hernou a domem služeb, i s novým osvětlením.
Obecní zastupitelstvo bere na vědomí.

15) Závěr. Starosta poděkoval přítomným za účast a ve 20:15 ukončil zasedání zastupitelstva.

PŘÍŠTÍ JEDNÁNÍ ZASTUPITELSTVA SE KONÁ 18. PROSINCE V 17 HODIN V BÝVALÉ ŠKOLE V HORNÍCH ŠTĚPANICÍCH.

SPOLEČENSKÁ KRONIKA

Jubilea v září 2019

Jaroslav Mejsnar, Štěpanická Lhota	85 let
Alžběta Šírová, Benecko	82 let
Miroslav Šír, Horní Štěpanice	81 let
Jiří Faistaver, Dolní Štěpanice	78 let
Karel Koukal, Benecko	70 let
Rychtrová Jaroslava, Horní Štěpanice	70 let

Jubilea v říjnu 2019

Emilie Harcubová, Mrklov	85 let
Radmila Faistaverová, Dolní Štěpanice	80 let
Zdeňka Koudelková, Dolní Štěpanice	79 let
Marie Nováková, Dolní Štěpanice	79 let
Libuše Spanilá, Horní Štěpanice	75 let

První Adventní mše

V neděli 1. 12. 2019 proběhla ve Štěpanickém kostele sv. Trojice 1. Adventní mše, která byla věnována nejen dospělým, ale i dětem. Pan farář se milým způsobem pokusil dětem vysvětlit, proč a jak vlastně Advent slavíme a prožíváme. Malý sboreček Zvonky, který vznikl právě při Štěpanickém kostele, zazpíval přítomným píseň Advent a Přijď Pane do našich srdcí za doprovodu kytar a saxofonu. Děti pak zahrály hru – Adventní věnec, kterou již rozehrály i při rozsvěcení stromečku na Benecku. Sbor dospělých mši zakončil tradiční Adventní písní za doprovodu varhan. Bylo to další krásné naladění a zastavení v době, která by měla být dobou klidných příprav na příchod – narození Ježíška. Většinou tomu tak ale není a doba předvánoční je dobou hektickou, proto pojďmě a využijme každé příležitosti a chvíli se zastavme, rozhlídněme se a vnímejme krásu okolo sebe. Třeba jen další neděli při rozsvěcení 2. svíčky na Adventním věnci.

Petra Hanušová

Rozsvěcení stromečku na Benecku

Dne 29. 11. 2019 proběhlo na Benecku v podloubí, dnes již mohu říci tradiční rozsvěcení stromečku. Letošní rok odstartoval změny, které se doufám, podaří prohlubovat i v budoucích letech. Velké poděkování patří panu Martinu Hendrychovi, který ochotně a krásně vyřezal pro tuto událost velmi zajímavý „betlém“ respektive svatou rodinu. Věřím, že s postupujícími léty rodinu rozšíříme o další sochy třeba králů, pastýřů či zvířátek, prostě o ty, které k Betlému patří. Další dík dětem ZŠ a MŠ Benecko, které nádherně nacvičily – zahrály a zazpívaly Betlémský příběh. Myslím si, že rodiče mohou být hrdí na své ratolesti. Moc krásně se na ně dívalo a nadcházející Adventní

čas nám svými výkony rozzářily. Nejednoho diváka dojaly. Pan farář Jakub Hála, který letos zaskočil za Štěpanického pana faráře, který z důvodů křtin nemohl, nám krásnými slovy přiblížil, proč vlastně se stromek rozsvěcí. A má pravdu – v době brzkého stmívání a pozdního východu slunce je nutné zažehnout a udržet světlo nejen v nás samotných. Závěrečnou tečku za příjemným podvečerem udělal pan místostarosta Zdeněk Jebavý, který svými slovy rozzářil nejen připravený stromek, ale hlavně oči všem přítomných. Nejen dětí.

Velký dík patří samozřejmě i obci Benecko, panu elektrikáři, sdružení obce Benecko a prostě všem, kteří se na akci jakkoliv podíleli.

Petra Hanušová

AMOS BY SE RADOVAL

ANEB DOMÁCÍ ÚKOL NEMUSÍ BÝT NUDA

Ráda bych se podělila o jeden zajímavě zpracovaný domácí úkol. Zadání nebylo vůbec netradiční. „Použij určená vyjmenovaná slova ve větách.“ Když jsem četla text od Moniky, mile mě překvapilo téma, vánoční atmosféra a závěrečná myšlenka. Využívám tuto možnost a přeji jménem štěpanické školy všem krásné Vánoce i hodně milých i malých překvapení, která jsou kořením života.

Marie Širová

VÝR, SÝČEK A VÁNOČNÍ STROMEČEK

Byla zima, všude sníh a zítra bude Štědrý večer. Všechna zvířátka sháněla poslední dárky na tento obyčej a zdobila stromeček. Zvířátka si o všem povídala a těšila se na zítřek. Ovšem my lidi jsme jim nerozuměli, protože mají svůj vlastní jazyk. Jenom výr a sýček seděli sklesle na větvích a všechno pozorovali. Byla docela tma, proto je nějak nedráždily oči. Proč tam jen tak seděli? Protože se tam zrovna přistěhovali a nevěděli, co to Vánoce jsou. Najednou uviděli, jak kousek od nich lysí dřevorubci začali mýtit stromy. Začali hned křičet: „Poplách! Poplách!“ Všichni se šli rychle schovat. Když je přestali slyšet, vylezli ven a podívali se, co se stalo za nadělení. Pomalu klopýtali k vánočnímu stromku. Stromek tam nestál. „Dřevorubci ho pokáceli,“ řekl sýček. Všem bylo do breku. „Zítra žádné Vánoce nebudou, nemáme stromeček,“ řekla srnka a všichni souhlasili. V tu chvíli výr a sýček zvolali: „Když spojíme síly, tak to ještě stihneme.“ Zvířátka tomu moc nevěřila, ale alespoň to zkusila. A jak to dopadlo? Nebojte, stihli to a všichni byli šťastní. A co z toho plyne? Když spojíte síly a své schopnosti, tak se dá dokázat leccos.

Monika Petráková

Běh zámeckým parkem ve Vrchlabí

Jako každoročně se na začátku října konal ve Vrchlabí oblíbený běžecký závod v zámeckém parku pro I. stupeň základních škol. Závod se běží v délce jednoho kilometru. Krakonoš tentokrát ze svých zásob počasí poslal déšť, mlhu a nepříjemné chladno. Pořadatelům DDM Pelíšek se ale podařilo připravit pro malé závodníky zázemí a závod tak mohl proběhnout. Všechny děti, které reprezentovaly naši školu si na kilometrové trati počínaly velmi statečně, výsledky byly opravdu velmi pěkné a děti zaslouží velkou pochvalu. A to nejen za zvládnutí tratě, ale i za překonání tvrdých podmínek, které nám počasí připravilo. Chtěla bych touto cestou moc a moc poděkovat i rodičům, kteří mi pomohli při závodě samotném, ale i s dopravou dětí zpět do školy.

L. Brožková, ZŠ Benecko

HASIČI RADÍ OBČANŮM

Prožijme advent i vánoční svátky v klidu a bezpečí

Čas adventu se každým rokem slaví po čtyři neděle před vánočními svátky. Letos připadá první adventní neděle na 1. prosince. Také lidé v České republice si oblíbili tradiční oslavy adventního období, ke kterému patří zapalování čtyř svící na adventních věncích. Světlo svíček může přinést do každého domova atmosféru klidu, pohody a předvánočního rozjímání, ale také neštěstí, pláč, ztráty na majetku, zdraví a někdy i životech. Abychom předešli podobným nehezkým zážitků s ohněm, máme tu několik základních rad, jak nakládat se zapálenými svíčkami, olejovými a aromatickými lampami.

- Nikdy nenechávejme zapálenou svíčku nebo aromatickou lampu bez dozoru dospělé osoby, přitom pozor na únavu, usnutí apod. Zabraňme, aby na hořící svíčku dosáhly malé děti. Hlídejme také starší děti a domácí mazlíčky. Na noc svíčky uhasíme.
- Pod každou zapálenou svíčku, olejovou nebo aromatickou lampu patří podložka z nehořlavého materiálu o dostatečné šíři, například z keramiky, kovu nebo kalíšek ze žáruvzdorného skla. Pokud dojde k převrhnutí či roztavení svíčky, zabrání se nehořlavou podložkou rozšíření ohně na nábytek, interiérové textilie a další vybavení domácnosti. Nikdy nedávejme pod svíčky ubrousky z hořlavých materiálů, jako je například papír či textil.
- Odstraňme z dosahu hořících svíček všechny hořlavé materiály a ozdoby, jako jsou větvičky jehličnatých stromů a další ozdoby z plastů, textilií či papíru.
- Pozor na vznik průvanu v místnosti, který může svíčku převrhnout nebo plamen rozkmitat a zapálit okolní ozdoby na věnci nebo svícnu, případně záclony a další bytové textilie.
- Dbejme již při nákupu svíčky či adventního věnce o bezpečnost. Například svíčky, které mají v sobě zalisované suché květy, listy nebo jiné hořlavé materiály, mohou po prohoření tuto ozdobu snadno zapálit a následně způsobit požár, který se v bytě šíří velmi rychle.
- Pokud na adventním věnci nejsou svíčky umístěné v misce z nehořlavého materiálu, který oddělí svíčku od dekorace a zachytí horký vosk, svíčky v žádném případě nezapalujme. Věnec s nezabezpečenými svíčkami ponechme pouze jako dekoraci.

Požáry vánočních stromků

Požáry vánočních stromků od zapálených svíček a prskavek se už objevují ojediněle, protože většina domácností dnes využívá elektrické osvětlení. I u něho bychom měli dodržovat základní bezpečnostní pravidla. Tedy kupovat výrobky nejlépe v běžné prodejní síti, opatřené českým návodem použití a s příslušnými certifikáty. Hasiči totiž evidují také několik případů z minulých let, kdy kvůli elektrickému zkratu začal hořet vánoční stromek.

Vaření a pečení

Vánoce jsou také obdobím přípravy svátečních pokrmů. Při pečení, vaření a smažení nenechávejme bez dozoru zapnutý sporák nebo vařič, dbejme zvýšené opatrnosti při vaření, aby nedocházelo ke vznícení připravovaných potravin. Pamatujme, že např. horký olej na pánvi a jiné hořlavé kapaliny se nesmí hasit vodou, jinak může snadno dojít k „výbuchu“, rozšíření požáru na digestoř a kuchyňskou linku, případně popálení. Pokud se na pánvi vznítí potraviny, je nejlepší pánev zakrýt pokličkou, navlhčenou utěrkou nebo třeba plechem na pečení a oheň tak udusit, případně použít hasicí přístroj s náplní určenou speciálně na jedlý tuk. Před začátkem hašení je třeba vypnout přívod energie.

Zábavní pyrotechnika

Lidé spojují oslavy nejen Silvestra a Nového roku, ale v posledních letech i vánočních svátků, s efekty zábavní pyrotechniky, jejíž používání má svá pravidla. V některých obcích upravuje místo a čas používání zábavní pyrotechniky obecně závazná vyhláška. Také vypouštění lampionů štěstí je v některých městech a obcích zcela zakázáno.

- Zábavní pyrotechnika nepatří do rukou dětem.
- Dodržujme vždy pokynů výrobce.
- Zábavní pyrotechniku neodpalujme pod vlivem alkoholu nebo jiných omamných látek.
- Pyrotechnické předměty odpalujeme v dostatečné vzdálenosti od osob i zvířat, abychom zamezili zraněním nebo případnému poškození sluchu.
- Pro odpalování různých pyrotechnických předmětů zvolme volná prostranství, neodpalujme je v uzavřených prostorech, v blízkosti aut a zástavby. I zbloudilá světlice může zapálit například obložení balkonu či jiné hořlavé materiály.

Hasičský záchranný sbor Libereckého kraje přeje klidný čas adventu a krásné vánoční svátky!

por. Mgr. Iva Michalíčková
koordinátorka preventivně výchovné činnosti HZS Libereckého kraje

Z HRADNÍHO DENÍKU PANÍ RUPRECHTY

12. 10. 2019

Dnes se na hradě konala stezka odvahy pro děti. Počasí nám přálo, dešťová víla se pár dní před stezkou odvahy odstěhovala z našeho panství. Dost už bylo deště, prohlásil Krakonoš, který dešťovou vílu původně na naše panství pozval. Už se nemohl dívat na to sucho, které sužovalo Krkonoše. Protože však má Krakonoš rád děti a se svou sousedkou bílou paní Ruprechtou chce být zadobře, dešťová víla pokračovala dál ve svém zavlažování po vlasti české. Na stezce nás svou přízní potěšil Hubertův otec – chrabrý rytíř Heník z Brtnice, který se přijel za dětmi podívat. Na hradě se mu velice zalíbilo, a proto přislíbil účast i do budoucna.

Na 17. hodinu se dostavily na hrad děti v doprovodu rodičů. Každý si přinesl vlastního buřta, kterého si opekl na ohni. Cháska z Horních Štěpanic donesla darem domácí salám, který přišel k chuti. Po řádném občerstvení u ohně nebo v provizorní „hradní kuchyni" jsme se s dětmi vydali na stezku odvahy, kde čekala spousta překvapení. Děti a rodiče doprovázela paní Ruprechta s Raráškem a čarodějnicí Žanetou. Aby dětem štěstí přálo a ochránilo je před všemi lesními skřítky, čarodějnicemi a bludičkami, hned za prvním stromem si každý našel svůj čtyřlístek pro štěstí. Čtyřlístky byly ukryté, aby se jich lesní skřítci nemohli zmocnit. Se čtyřlístky děti pokračovaly k loupežníkům, kteří na ně čekali ukrytí za velkým balvanem. Za zády jim plápolal oheň, v rukou jednoho loupežníka se pohupovala sekyrka. Děti však měly kouzelné čtyřlístky a ty je ochraňovaly před vším zlým. Loupežníci děti propustili a ještě je obdarovali papírovými sáčky na svačinu s obrázkem jednoho z nich. Někde před dětmi čekal Lucifer s čerticemi. Z toho měly děti největší strach, kdo by se také nebál samotného Lucifera, vládce pekelného. Děti se však nemusely ničeho obávat. Ruprechta myslela na všechno. Za stromem na děti čekala ukrytá krabice s kouzelnými pilulkami. Jejich zázračná moc děti udělala částečně neviditelnými. Nemusely se proto bát Lucifera ani čertic. To bylo chvatu, aby byly pilulky rychle v puse, to bylo spěchu. Peklem potom děti procházely za rachotu Luciferových řetězů a rámusu, nic se však bát nemusely. Lucifer je bezmocný proti kouzlům naší paní Ruprechty. Čertice se dětem pochlubily svými svítícími huňkami. Čarodějnice Žaneta se rozhodla v pekle zůstat u svého milého Lucifera, stezkou odvahy děti dál pokračovaly za doprovodu udatného rytíře Heníka z Brtnice a Raráška. Děti pokračovaly dál k čarodějnicím na kouzelný palouček, kde vždy při úplňku vyrostou kouzelné houby. Tyto houby pak krášlí náš les do dalšího úplňku. Protože byl zrovna úplněk, každý si mohl sebrat jednu kouzelnou houbu

a nechat si ji pro štěstí. Děti měly již tolik dárků, že je nezvládly všechny pobrat. A to na ně teprve čekal ukrytý poklad.

Stezkou odvahy se již nikdo nebál jít dál. Děti byly tak statečné, že si zasloužily najít poklad, který byl ukrytý někde v lese. Přestože se stmívalo a stromy vrhaly své stíny po okolí, poklad byl objeven za nedalekým vyvráceným stromem. Nedbale ho schoval Rarášek, jen co je pravda. Nebo že by děti byly tak šikovné? U předposledního stanoviště na děti čekalo prostírání s obrázkem klokánka. Pro tento dárek si však děti musely doskákat jako klokánci. Zvládly to všechny děti skvěle, můžeme být na ně právem pyšní. A co bylo dál? U posledního stanoviště si vybraly plyšáka, který se jim líbil, a spěchaly na hrad za paní Ruprechtou, která jim rozdávala medaile za statečnost a obdarovala je CD s pohádkou nebo písničkami. Děti byly nadšené, rodiče byli spokojení, protože nic nepotěší více než radost v očích jejich dětí. „Příští rok se opět těšíme," volali někteří na Ruprechtu. „Budeme se těšit, přátelé," odpovídala Ruprechta a na srdci ji hřál krásný pocit z toho, že mohla dětem rozdat trochu té dětské radosti a spokojenosti a možná i nevšední zážitky z našeho hradu. Rytíř Heník, Rarášek, loupežníci, Lucifer, čertice, čarodějnice Žaneta i její kolegyně Nataša a naše nová kuchařinka Evička byli rovněž nadšení ze setkání s dětmi. Hrad všichni opustili za hluboké tmy, která se všude rozprostřela. Stezka odvahy byla zakončena, jak se patří.

Co se na hradě bude dít dále?

Těsně před Vánoci donese Ruprechta dárečky dětem do školy a do mateřské školky, se kterou byla navázána spolupráce. Na setkání se Ruprechta již moc těší.

Jaké předsevzetí si dá Ruprechta do nového roku 2020?

Ruprechta by i v novém roce chtěla rozdávat hodně radosti nejen dětem, ale i dospělým. Chtěla by zavítat na dětský karneval v Dolních Štěpanicích a na pouť do Horních Štěpanic, chtěla by se podílet i na dalších akcích, pokud bude vítaným hostem. Protože Vánoce již klepou pozvolna na dveře, chtěla bych Vám všem popřát, ať jsou šťastné a veselé, do nového roku Vám pak přeji hodně lásky, zdraví a štěstí. Zachovejte nám svou přízeň i v roce 2020, budeme se na Vás těšit.

Na Vaši žádost přikládám k dopisu naši společnou rodinnou fotku: paní Ruprechta s rytířem Hubertem a narozenými dětmi Janem Zdeňkem a Marií Annou

Na úplný závěr bych si dovolila citovat slova, která jsou největším darem pro Ruprechtu: „Ctěná paní Ruprechto, jsi neuvěřitelný člověk! Jsem šťastná, že můžu být tvůj přítel!“

Za tato slova děkuji paní z Dolních Štěpanic. Tato slova by měla patřit všem z Vás, kteří chodíte na naše akce s dětmi, všem z Vás, kteří nám pomáháte, kteří nás nějakým způsobem podporujete. Jste neuvěřitelní, jste báječní a já jsem ráda, že mohu být Vaše přítelkyně z hradu! Ze srdce děkuji.

Vaše hradní paní Ruprechta

CENÍK SKIAREÁLU BENECKO

HLAVNÍ SEZÓNA 21.12.2019 - 6.3.2020				
	běžná cena	Cena s kartou hosta (-25%) platí v HS pouze v období 4.1.- 31.1. 2020	běžná cena	Cena s kartou hosta (-25%) platí v HS pouze v období 4.1.- 31.1. 2020
	dospělí		děti	
2 hodiny	320		250	
4 hodiny	420		320	
1 den	520		400	
večerní	250		200	
10 hodin (multi)	1430		1080	
2 dny	1210	910	930	700
3 dny	1640	1240	1220	920
4 dny	2050	1540	1520	1140
5 dnů	2410	1820	1800	1350
6 dnů	2750	2060	2020	1520
5/7 dnů	2630	1990	1970	1480
1 den 2+1	1210			
1 den 2+2	1520			
každé další dítě	280			
100 bodů	180			
300 bodů	480			
sezóna	4900		2900	

Jízdné pro školní skupiny Hlavnií sezóna 21.12.2019 - 6.3.2020 kartou hosta (-25%) v HS platí pouze v období 31.1. 2020				Cena s 4.1.-
	bez večerního lyžování		s večerním lyžováním	
	běžná cena	s kartou hosta	běžná cena	s kartou hosta
3/6 dnů školy	1210	980	1430	1210
5/7 dnů školy	1780	1270	2190	1660

VEDLEJŠÍ SEZÓNA do 20.12.2019, od 7.3.2020				
	běžná cena	Cena s kartou hosta (-25%)	běžná cena	Cena s kartou hosta (-25%)
	dospělí		děti	
2 hodiny	240		200	
4 hodiny	320		250	
1 den	400		320	
večerní	200		160	
10 hodin	1430		1080	
2 dny	950	720	720	540
3 dny	1320	990	980	740
4 dny	1610	1220	1240	930
5 dnů	1890	1430	1440	1080
6 dnů	2170	1630	1610	1220
5/7 dnů	2060	1550	1530	1150
1 den 2+1	980			
1 den 2+2	1270			
každé další dítě	220			
100 bodů	180			
300 bodů	480			
sezóna	4900		2900	

Jízdné pro školní skupiny Vedlejší sezóna do 20.12.2019, od 7.3.2020				
	bez večerního lyžování		s večerním lyžováním	
	běžná cena	s kartou hosta	běžná cena	s kartou hosta
3/6 dnů školy	980	810	1210	1020
5/7 dnů školy	1270	1090	1660	1310

babylonie.cz | VÝTVARNÝ ATELIÉR LENKY HUSÁRIKOVÉ

KURZ OLEJOMALBY PRO ZAČÁTEČNÍKY

Víkendový kurz: 25. 1. 2020 – 26. 1. 2020
Dvouměsíční kurz: 14. 2. 2020 – 3. 4. 2020

Naučíme vás základy řemesla klasické techniky malby olejem Alla prima.
Máme vám připravit stojan?

Nejdřív sotva držíte štětec, ale pak namalujete obraz

Horní Štěpanice 10, tel + 420 775 628 628, info@babylonie.cz, www.babylonie.cz

Výtvarný ateliér
babylonie.cz

NAUČÍME VÁS ŘEMESLO.
UMĚNÍ PAK BUDE NA VÁS.

VĚNUJTE ZÁŽITEK

DÁRKOVÝ POUKAZ

KURZY KRESLENÍ A MALOVÁNÍ

výborný nápad na Vánoční dárek
jednoduché je ho získat
lze objednat i na Štědrý den :)

horní štěpanice 10
tel.: 775 628 628; darek@babylonie.cz

Mikuláš

Antonín Pochop

Jakmile zmizí měsíc listopad, jako by uplynula nejsmutnější část roku. Aspoň pro děti. I v prosinci jsou mlhavé a sychravě studené dni, ba jsou ještě kratší než v listopadu. Ale děti si takového hvězdářského zjevu nevšímají – vždyť jsou zajímavější věci!

Hned v prvním týdnu prosincovém – Mikuláše. To je ten největší svatý v dětském kalendáři. Malí se k němu modlí a podivují se nebesky krásnému šatu světcovu, velcí se smějí jeho napomínání a potahují za srst chundelatého čerta. Každý podle své dětské víry a smělosti.

Pak ke konci měsíce přijdou vánoce a radostné chvíle mikulášské plynou znovu. Síla jejich kouzla je taková, že proniká do každičké chaloupky. Kam se nedostane, vězte, že jsou tam nejnešťastnější a nejubožejší děti.

Přemýšlejte o tom, jak chcete: půvab mikulášských a vánočních dní je na prvém místě v tom, že něco dostáváme zdarma, darem, bez své zásluhy. Nic jsi neudělal dobrého, nijak jsi nepracoval – ejhle, přijde Mikuláš, na kterého si jindy sotva vzpomeneš, a dostane se ti pěkných dárků a něčeho na zub. O vánocích zrovna tak.

Kouzlo daru je velmi silné. I když naše dětství dávno uprchne, vždy nás potěší vše, co jsme si sami nevypracovali, každý dáreček. Tak asi mile nás překvapí, jako když se v naší zahrádce objeví krásná květina, kterou jsme tam sami nevsadili.

Přitom si myslíme tolik: děti, které jsou šťastné, že se jim od zámožných rodičů dostává darů po celý rok, ty děti byly by vlastně nešťastné, neboť by nikdy nepocítily onoho krásného kouzla daru. Takové šťastné by měly sobě působit radost nemenší, nežli je radost z přijatého dárku – měly by samy podarovat něco jiným, méně šťastným dětem. Přijmout dar – radost vlastní, dát dar – radost vlastní a cizí.

Z časopisu „Mládí“, ročník XI, 1. prosince 1927

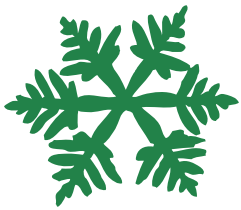

OBRÁZKY Z KRKONOŠ OD JOSEFA ŠÍRA

Trojí zlo

II. Poledne.

Na zvonici zaklátil se poledník. Jeho černý obrys komíhá se proti nebi, trhá říjnový den na dvě skrovné poloviny. Husy na ovsišti vztyčily hlavy a pokřikují na své družky pasoucí se na břehu u potoka. Na svahu rýsuje se proti nebi ve zmatených liniích a barvách stádo dobytka. Nepase se, nemá skoro na čem, jen čeká, až pasačka zavolá; „Do chlívá, do chlívá!“ aby mohlo běžet k plným žebřinám a žlabům. Nedočkavá telata bučí směrem ke statku. Pasačka čeká, až na ni křiknou; dívá se ku škole, aby viděla, až se děti vyhrnou.

Je pěkně. Sluníčko vyskočilo a teplo jeho zápasí s chladným vzduchem. Na poli kopají ženy brambory. Postavy jejich v pestrý šat oděné ohýbají se a narovnávají. Ráno byly ještě podobny hastrošům, každá byla v kukli a desaterých sukních, ale teď jsou z nich už „paničky“; kukle zaházely na mez a zbytečné sukně odložily. U veliké stodoly rachotí žentour. Pár černých valachů klátí se lhostejně v rejdu. Na stodole třpytí se špička hromosvodu. Po úzké cestě od chalupy jede karavana vozičů. Šest černých hromádek mrvy hýbe se pomalu do mírného svahu a za každou ztěžka vykračuje člověk. Někteří z nich jsou bosí, jiní vyšlapují v botách s rezavými holinkami. Mnozí mají pouze modrou zástěru a spodní jejich šaty bělají se proti červenohnědé zorané půdě.

Ze školy se vyhrnuly děti. Napřed menší chlapci a za nimi větší v okovaných, těžkých botách. Za nimi hrne se řada děvčat, směsice to pestrobarevných šatů, šátků a usměvavých veselých obličejů. Řada zastavila se před školou. Přední hoši přešlapují netrpělivě bosýma nohama na chladné zemi. Děvčata se ohlížejí a něčemu se hlasitě smějí. Kdo by uvěřil, čemu všemu se ta mladá stvoření smáti dovedou! – Vyšel učitel upjatý ve svrchníku. Prohlédl řadu a řekl: Jděte!“ „S Pánem Bohem!“ zaznělo rázem ze řady a dětí rozcházejí se na všecky strany. Z počátku jdou krokem a pak dávají se do běhu. Křičí a „babkují“ se. Mnoho dětí zůstává přes poledne. Obydlí jejich jest vzdálené, nemohou na oběd domů. Vytahují krajíce chleba, dívají se kolem po vesničce a jedí.

„Hoši!“ povídá jeden malý, zavalitý klučík dvěma soudruhům. „Na koně, chcete?“ a nečekaje souhlasu, vytahuje levou rukou z kapsy zchumlaný provázek a přidržuje si krajíček chleba. „Pojd, Pepíku, ty budeš šiml a ty, Tondo, budeš plos!“ Pepík si dává ochotně navléknout oko na ramena a podvlékaje ruku, namítá: „Neříkej mně šiml, ale bělouš!“ „No tak bělouš. Euha, bělouši, euha! – „Pojď, Tondo!“ – „Já nejdu!“ – „Proč?“ – „Proto tak!“ – „Proč proto tak?“ – „Proto!“ Vozka i bělouš stojí zaraženi a dívají se na tvrdošíjného plosáka. – „Dej mně kousek chleba, potom půjdu.“ Vozka podíval se na svůj chléb a pak na Tondu. „Měls taky!“ – „Já jsem ho už sněď.“ – „Tak na!“ rozhodnul se vozka. Tonda se dal ustrojit, zařičel jako kůň a chytil se s běloušem za ruku. „Vjí,“ zvolal vozka. Spřežení se dalo do klusu, div že postroj nepotrhalo. – „Teď nesmíte běžet, já jsem jen jednou opratí zacukal, až zacukám třikrát, tak leťte!“ nabádal je vozka. „Euha, jen, pomalu, hou, hou!“

Spřežení poskakuje drobným krokem a cení zuby, jakoby je uzda utahovala. Tonda vyskakuje, co může a řičí: „Já se splašim! Já se splašim!“ – „Euha, plosáku, euha!“ volá vozka, ale plosák se splašil, přetrhl opraťa uháněl jako vítr po cestě dolů. Hoši za ním.

Tonda se najednou zastavil, počkal na soudruhy a tajemně jim sděloval: „Támhle na stromě je slíva!“ Hoši se zahleděli na strom. „Jsou tam dvě,“ řekl Pepík po chvíli. „Tři tam jsou,“ rozhodnul vozka. Bez řečí byli hned u švestky. Pepík byl hned nahoře, řka: „Já je shodím!“ a třásl větvičkami. - Spadla jedna švestka. „To je tvá, Bohumile!“řekl vozkovi. „Teď tobě, Tondo! Tak! – A teď mně. Chyťte mně ji! – Že se ti nechce dolů, že ne? Půjdeš, že nepůjdeš? Hec!“ – Švestka cupla a skočila Tondovi zrovna do ruky. Svoji měl už v sobě, teď prohlížel kořist Pepíkovu. – „Ta je bucatá!“ pomyslil si, „má byla jen padauka!“ Chviličku na ni hleděl a pak do ní zaryl zuby. Ssál nakyslou šťávu jako dravec svoji kořist a pak ji snědl. Soudruzi zatím hledali švestku. – „Tady někde bucla! Jest-li se neskulila pod mez?“ uvažovali. Zprevraceli všechny suché listy, všechno prohledali a ničeho nenašli. – „Tondo, ty ji máš!“ vyzvídal Pepík. – „Nemám.“ Hledali znovu, i Tonda jim na oko pomáhá. „Že ji máš?“ „Nemám“. – „Zadušuj se!“ – „Co bych se dušoval? Nemám.“ – „Vidíš, že ji máš!“ – „No, nemám!“ – „Já tě prošacuju!“ – „No tak,“ odhodlaně kasá se Tonda a obrací sám kapsy. Ohledali ho, vytáhli kudlu, knoflíky, plíšky, provázky, kousky tužek, ale po švestce ani památky. – „To je přec! Tady cupla! Na stromě není!“ Hledali znovu a byli by se snad za chvíli poprali, ale v tom zaujal jejich pozornost zvláštní zvuk, jenž proletěl celou vsí. Nebyl to zvuk, byl to řev, strašný řev rozléhající se celým údolíčkem s protější stráně.

Hoši nastavili uši a pak jako když do nich střelí, upalovali na vršek. Tonda zůstával pozadu a volal na spoludruhy: „Neleťte tak, to Ferda Šubrtů tak řve!“ – „Jistě!“ dokládal Pepík, vyběhnuv na mez. „Já myslel, že to leu.“

Hoši se postavili do řady a dívali se na protější stráň, kde se voziči hrabali s těžkým nákladem do vršku. Jeden se motal u trakaře a strašně cosi řval. Nebylo mu rozumět, ale podobalo se, že hučí nějakou ne příliš pěknou píseň.

Nedaleko hochů kopaly ženy brambory. „Vy už máte, Matoušová, vykopaný bandory?“ ptala se jedna druhé. „Máme.“ – „Mnoho jste udělali?“ – „Ale málo, malinko. Je mně to teď líto, že jsme nesázeli žampiony. Tuhle je bandor, a jako kuťata, jen se to vykuluje, ale u nás darmo povídat!“ - „Ten chlap tam ale řve!“ – „Beztoho je na mol!“ – „Marie si u nás zamlouvala dva pytle.“ – „Která Marie?“ – „Ale dcera, co je ve Valtěřicích! A Anežka na Benecku taky chtěla dva pytle a my jsme udělali všeho půl páta a osum zkaženejch. Rozmarinky už sázet nebudem! To náš táta, on si myslí, že by jinou bandoru ani nesněd, nežli rozmarinku.“

„Ten chlap tam bučí jako vůl! Co na tom má, když se tak nachlastá a pak troubí na celou ves!“ – „Koukejte, on tancuje ňákou čtverylku!“ – „I ne, to je šotyš! Jednou, dvakrát vykročím, heč, heč, sem, zas tam! I čertů chlap, že se s tou hromádkou svalí pod mez! Na mou duši, koukejte, koukejte! Hele, hele – bác, už to je!“ Hoši poskakovali dosud na břehu a nyní s velikým jásotem pustili se s kopce dolů a na druhou stráň, aby viděli všecko zblízka.

„Koukejte, jak se v tom hnoji válí. Heč, to ti patří, zatrackaná duše, nepí tolik! Tak, tak, obracej se! To bude mít žena radost, až jí přilezeš celej ve hnoji!“ – „Ženský! Máte jít k obědu!“ volal kdosi od statku. – „Už jdem!“ - „Hele, hele, už se vyhrabal! No ty vypadáš!“ řekla Matoušová a s chutí si odplivla. „No, teď se tam natáh na mez. Bude tam beztoho ležet do večera! Zač ta jeho práce stojí? Nacákne se kořaliny a pak dělá jen vostudu.“ – „Pojďte k obědu! Co budem na blázna koukat!“ „Hele, kluci jsou kolem něj, koukejte, jak tancujou! To máte pěknej příklad. Chlap zatracenej, dělá jen pohoršení. Patřilo by mu dát tolik kořalky, až by pošel, však by se nikdo nezlobil! No, půjdem!“ Ženy šly po bramboříšti a hovořily plny roztrpčení a spravedlivé nevole. „A viděj to, jak to na konec dopadne, každou chvilku někdo z nich skapne a žádnej se nedočká vděku, ale to to! Kdyby měl za chvíli pojít, musí chlastat a musi!“

„Když to tak chtěj ti, co to maj v moci! Jedu neprodaj ani v lékárně, ale tenhle jed se dostane všude. Můj hoch dělá na silnici, Je prauda, vydělá si přes zlatku, ale co je to platný, když se mnoho propije. Takovej to byl hoch a teď ňák zdivočil jako ti flamendři. To se už sejdou a mají řeči – kde nic tu nic – a pořád jen mysl na kořalu. Práce se neudělá žádná!“

„Je to tak, je! A k tomu jaký maj právo! Kdyby člověku nadal, nic za to, byl opilej! Kdyby vytáh‘ na někoho nůž, nic za to, byl opilej. Máte pravdu, že to tak páni chtějí, snad aby se lid upil. Kdyby to nechtěli, však by si radu našli. Pročpak je na všecko jináč tak přísno, ale na tohle ne a ne, potom kdyby se žena doma oběsila, nic to nepomůže. Tuhle kdyby někdo koně

zbytečně tejral, bude mít oplétání, ale taková žena, ta je jako mučednice – a to není nic. Na tohle neumějí nic vymyslit, protože nechtějí, to jen aby lid zhovadil! Vždyť to volá do nebe!“ – „Já si myslím, že se za to budou jednou zodpovídat. Jináč by ani žádná spravedlnost na světě nebyla!“

Ženy zašly do statku. Děti nahrnuly se zpět do školy, i voziči zmizeli. Celá vesnice je klidna, jen dým se hrne tu a tam ku obloze a na mezi ležící člověk chrlí své sprosté, opilé myšlénky k nebi.

Z časopisu Besedy Lidu č. 16 z roku 1898, ročník VI.

7. prosince je svátek Svatého Ambrože

Ambrož se narodil někdy v letech 335–340 v Trevíru jako syn císařského místodržitele v Galii. Studia konal v Římě a věnoval se dráze právnické. Jako místodržitel Ligurie a Emilie zvolen byl mimo očekávání roku 374 biskupem milánským. Ambrož jako místodržitel a soudce odebral se do chrámu, kde se volba konala, a výmluvnými slovy domlouval shromážděným, aby zanechali svárů a sjednotili se v pokoji. Když se na to v hlubokém tichu po jeho řeči ozval dětský hlas: „Ambrož budiž biskupem“, všichni shromáždění nadšeně vyhlásili místodržitele svým vrchním pastýřem. Ambrož ohromen usiloval přesvědčit obec milánskou, že se nemůže podrobit volbě tak náhle vykonané. Byl sice od dětství vyznavačem víry Kristovy, ale dosud byl jen katechumenem připravujícím se na křest. Mimo to neměl bohovědného vzdělání a velmi se bál odpovědné důstojnosti biskupské. Dal se tudíž na útěk a zamýšlel se ukrýt. Ale vše bylo marné. Volba jeho byla schválena. Ambrož vida, že všecek další odpor je bezvýsledný a že zřejmě Bůh jej volá na stolec biskupský, pokorně se podrobil. Po důkladné přípravě byl 7. prosince 374 pokřtěn a postupně přijal všechna svěcení.

Úřadu biskupskému věnoval se celou duší. Majetek svůj věnoval chrámům a chudým. Potom jal se bedlivě studovat Písmo svaté a díla svatých Otců. Brzy bylo patrno, že na milánský stolec biskupský povolal Bůh pastýře neobyčejných vloh a schopností. Biskup Ambrož uchvacoval svou výmluvností. Kázával každou neděli a svátek. Žil z míry přísně. Byl dobrotivým otcem chudých. Dům jeho býval ustavičně obklopen prosebníky a nikdo neodcházel od něho bez potěchy a pomoci. Svatý biskup urovnával rozepře, smiřoval nepřátele, ujímal

se potlačovaných, především vdov a sirotků. Zvlášť se proslavil při slyšení svatých zpovědí, při čemž neznal únavy. Míval s hříšníky tak srdečnou útrpnost, že propukal často při zpovědi v pláč a slzami svými dojímal i nejzatvrzelejší k pravé lítosti. Nehynoucí zásluhu si získal, že spolupůsobil při obrácení svatého Augustina, jehož roku 378 pokřtil. S plamennou horlivostí vykořeňoval blud ariánský, napsal též proti ariánům veliký spis o nejsvětější Trojici. Apoštolskou neohroženost projevoval i proti nositelům státní moci. Když císařský dvůr na něho naléhal, aby ponechal ariánům jeden chrám, prohlásil: „Císař má moc nad hradbami a příkopy městskými, ale na svatyně právo nemá; jsou to domy Boží. Kdyby císař žádal, co mého jest, dal bych mu všecko; ač co mám, náleží chudým. Jsem hotov podstoupit i žalář a smrt, ale chrám Páně bludařům nevydám a stádo Kristovo nezradím. Raději zemru před tváří své obce na stupních oltáře.“

I císaři Theodosiovi přísně vytkl nespravedlivé a kruté krveprolití v Soluni a žádal od něho pokání. Když se mu císař omlouval a dovolával se příkladu krále Davida, řekl světec: „Následoval-li jsi Davida hřešícího, následuj též kajícího!“ Neohroženě se bránil, když císař se vměšoval do věcí čistě církevních. Císař o něm vyznal: „Teprve v Ambrožovi shledal jsem muže, který mi pověděl pravdu.“ Svatý Ambrož se proslavil péčí o zvelebení služeb Bo-

žích. Po způsobu řeckém zavedl velebné zpívání žalmů a hymnů, které sám skládal. Vedle všestranné pastorační práce věnoval se neúnavně duchovnímu spisovatelství. Zůstavil po sobě 29 rozsáhlých spisů, mnoho řečí s výklady Písma svatého a pojednáními věroučnými i mravoučnými, kromě 92 listů a řady skvělých církevních hymnů. Právě při výkladu 43. žalmu těžce onemocněl a v noci na Bílou sobotu 4. dubna 397 blaženě v Pánu zesnul.

Pro svou rozsáhlou činnost tudíž patří do čtveřice velkých církevních učitelů.

Z knihy „Naše světla“ vydané roku 1947

Se svátkem tohoto světce se pojí ojedinělý zvyk, jehož původ a význam se dají těžko objasnit. Je znám ze vsí na Podřipsku, z okolí Kolína, Mostu a z dalších míst. Jeden muž se přestrojil za sv. Ambrože do bílé košile, na hlavu nasadil černou špičatou čepicí se závojem přes obličej, v ruce držel dlouhé proutěné koště polepené papírem. Za soumraku se vesnické děti shromáždily u kostela a pokřikovaly na něj. Ambrož je honil kolem kostela a hrozil výpraskem. Občas utrousil z uzlíku cukrovinky, které děti opatrně sbíraly ze sněhu, aby vzápětí musely o to rychleji vyskočit a utíkat z dosahu Ambrožova koštěte.

Vlastimil Vondruška
„Církevní rok a lidové obyčeje“,
vydalo v roce 1991 nakl. DONA

Vánoční náladu na Benecku a okolí věštil svatý Ambrož. Děvčata házela za hlavu střevíc, aby „zjistila“, mohou-li očekávat v příštím roce vdavky. (Směřovala-li špička do světnice, zůstane doma, pokud ke dveřím – odejde z domu, vdá se.)

Historie poutí, smysl, účel a vyhlídky

Sestavuje z četby dr. M. Gerstner
pokračování

Dnes zabrousíme do poutního místa nejbližšího k nám. Zatím je to místo málo známé, i když v minulých staletích jím bylo. Nalézá se u pramene potoka Zlatnice, cca 1, 3 km východně od kostela ve Vidochově. Blíže se tam dostanete ze silnice z Horek do Borovnice, kdy odbočíte před tratí na silnici na Pecku a asi po 200 metrech zaparkujete u odbočky do polní cesty doprava, kde jsou již i směrovky s nápisem Zlatnice. Odtud je to do poutního místa asi 500 metrů. Naznačeným směrem přijdete asi po 150 metrech k lesu, kde se podle něho dáte doprava vedle dvou chat asi 200 metrů,

kde cesta zabočuje doleva a zde je možné jít rovně podle směrovky ke kapličce, nebo doprava podle lesa na křížovou cestu, kterou ke kapličce podle křížových zastavení dojdete také. Půjdeme proti směru číslovaných sloupků s obrázky Kristovy cesty na Golgotu. Cesta se svažuje a podle lesa stáčí doleva, vstupuje do lesa, stále klesá do údolíčka a podle klesajících římských čísel na podstavcích křížové cesty se blížíme k cíli, což je první zastavení, které začíná poblíž kaple. Toto poutní místo je i se studánkou v některých mapách nazýváno Zlatnice.

U kaple také začíná „Cesta světla". Je to také čtrnáct zastavení označených prostými pískovcovými sloupky s římskými čísly a popisem situace Ježíšova konání, což může být inspirací k případnému zobrazení. Jsou postaveny v místech staré původní křížové cesty. „Cesta světla" představuje události po Ježíšově Zmrtvýchvstání. Je kratší a okruhem se vrací zase ke kapličce.

Na stromě proti kapličce je improvizovaně připevněna tabulka s textem pod igelitem, kterou vám opsanou přikládám.

Údolí potoka Zlatnice
areál středověkého zlatého dolu
Marie Matky Boží

Malebné údolí, které se připomíná ve 13. století dobýváním zlata i stříbra najdete nedaleko mezi obcemi Vidochov a Borovnice. V údolí potoka se nachází kaplička a křížová cesta se 14 zastaveními.

Při severovýchodním okraji vidochovského údolí se nacházely šachty a štoly dolu „Marie Matky Boží“. Dodnes zde stojí kaplička z roku 1938 s mariánským monogramem. První nepotvrzená zmínka o zdejší těžbě pochází již z roku 996 za knížete Boleslava druhého. Kovkopové ze Stupné vozili narubaný zlatonosný materiál pod těžká kladiva stoup a rozbíjeli jej. Padrť plavili v dlouhých dřevěných korytech, aby se oddělil štěrk a hlína od drahého kovu. Vodu dodával „Zlatý potok“ (nebo „Stříbrnice“), dnešní Zlatnice. První záznam o výměně zlata ze Stupné v pražském mincovním archívu je z roku 1562, zkoušené zlato vážilo 1609 hřiven bez udání ryzosti. (354 kg).

Důl fungoval ještě v 18. století, v archivech se uvádí, že zde bylo celkem 128 šachet. Roku 1872 tady těžila i společnost rakousko-uherských státních drah. Ještě během druhé světové války zde Němci udělali geologický průzkum a údajně objevili slabé ložisko mědi. V pozdějších letech dolování ustalo a horníci se většinou věnovali broušení polodrahokamů, achátů a granátů.

S historií kapličky ve Zlatnici je spjata jedna legenda. Podle ní v raném středověku našli havíři u studánky na prameni potoka sošku Panny Marie. Havíř Pavel, který sošku nalezl, ji přenesl do blízkosti svého bydliště u Nové Paky, kde je ji možné na oltáři v klášterním kostele spatřit dodnes.

Na místě nálezu sošky Panny Marie byla postavena dřevěná kaplička. Voda ve studánce je od té doby zázračná. V roce 1938 byla na místě dřevěné kapličky kaple zděná. V 30. letech zde Jan Rainmunda z Pecky postavil křížovou cestu o 14 zastaveních na místě původní křížové cesty, které obrázky byly rozvěšené po kmenech stromů v okolí kapličky.

Od roku 2010 se o toto poutní místo stará Sbor dobrovolných hasičů z Borovnice, který prostranství vyčistil a podél lesní cesty směrem k Borovnici nově postavil čtrnáct sloupků zastavení křížové cesty. Instalovány do nich byly přemalby původních obrazů peckovského malíře Jana Rainmunda ze třicátých let, které v roce 2011 pořídil Petr Riedel z Nové Paky. V roce 2015 byla díky borovnickým hasičům opravena také střecha kaple. Téhož roku se zde poprve konala poutní bohoslužba.

Drobné sakrální stavby ve Zlatnici nejsou kulturními památkami a nespadají tedy do kompetence Národního památkového úřadu. Díky zatraktivnění prostoru se do areálu Zlatnice vrátila nejen křesťanská procesí, ale i pěší turisté. V roce 2018 byla díky obci Vidochov původní poničená zastavení křížové cesty naznačena nižšími pískovcovými sloupky „Cesta světla“.

pokračování

DEMOKRACIE NEBO DIKTATURA?

Miloslav Rychlovský
pokračování

Do vánočního čísla Posla místo pokračování dalších kapitol, vůbec ne vánočních, si přečtěte jako dárek něco o autoru Miloslavu Rychlovském. Protože nikde na internetu a ani po dotazování u vzdálených příbuzných z Křižlic nebylo známé datum jeho skonu a ani jeho osud. Po čtení jeho kapitol z výše uvedené brožurky mi asi dáte zapravdu, že při jeho kritice diktatur a zejména Hitlerova režimu, asi nedopadl po zabrání Československa dobře, ne-li tragicky. Dumali jsme nad tím se synem Martinem a ten provedl k různým institucím na tuto záhadu dotazy. Pak přišla v polovině září odpověď ze Státního okresního archivu v Jihlavě:

Miloslav Rychlovský (narozen 25. 1. 1892 v Roudnici zemřel 3. 5. 1970 patrně v Jihlavě) a je pochován na jihlavském ústředním hřbitově. Jeho prvním učitelským působištěm byla v letech 1912/13–1915/16 evangelická církevní škola v Horních Dubenkách (6 km východně od města Počátky), od školního roku 1916/17 učil na různých školách v Jihlavě, kde se aktivně účastnil veřejného života. V našem archivu je uložen ve fondu „Drobné písemné pozůstalosti jednotlivců Jihlava“ jeho osobní fond, který obsahuje především doklady k jeho pedagogické, osvětové a veřejné činnosti do roku 1957, kdy mu byl udělen titul „Vzorný učitel“. Pro informaci posíláme kopii návrhu na vyznamenání s jeho životopisem.

Odbor pro školství – kulturu rada MěNV v Jihlavě

NÁVRH NA VYZNAMENÁNÍ

a) Miloslav Rychlovský.

b) Narozen 25. 1. 1892, Roudnice, okr. Jilemnice.

c) Učitel 6.–8. post. roč. osmileté střední školy v Jihlavě, Křížová.

d) Odborná způsobilost pro vyučování jaz. českému, dějepisu a zeměpisu v 6.–8. post. roč.

e) Miloslav Rychlovský maturoval na učitelském ústavu v Hradci Králové roku 1912. Vyučoval nejprve na školách třešťského okresu, od roku 1916 na matiční měšťanské škole v Jihlavě. Od r. 1936 byl učitelem a později ředitelem bývalé odborné školy pro ženská povolání v Jihlavě. Od roku 1945 do roku 1950 vyučoval na sociálně zdravotní škole v Jihlavě. Od roku 1952 působí na středních školách v Jihlavě. Na V. osmileté střední škole v Křížové ul. je od 1. 9. 1953.

M. Rychlovský se po celou učitelskou dráhu zúčastňoval velmi agilně pedagogického života. Hledá nové formy práce, takže ku příkladu O. Chlup ho jmenovitě uvádí ve své Pedagogice z r. 1933. Po celou dobu své učitelské praxe se s. Rychlovský věnoval sebevzdělávání, zejména studiu pedagogiky a psychologie. Absolvoval celou řadu prázdninových kursů a školu vysokých studií pedagogických. Bohatá je jeho činnost pedagogicko-literární. Napsal dosud 9 knih a brožur, v nichž se obráží jeho úsilí o prohloubení výchovy mládeže. (Všedním životem, Co je občanská mravouka?, Výchovná turistika, Děti a příroda, Demokracie nebo diktatura?, Shnilé kořeny, Alkoholismus a socialismus, Karel Havlíček, Jak vychovávat děti.)

V současné době spolupracuje velmi úzce s VÚP, studuje socialistickou pedagogiku. Má připravený rukopis „Příspěvek k problému kázně“ a další rukopis „Od kolébky do života“.

Z tohoto rukopisu bylo v roce 1955 deset přednášek vysíláno rozhlasem v relacích pro rodiče, a další přednášky jsou rozhlasem přijaty a připravovány k vysílání. M. Rychlovský publikuje veřejně v denním tisku, v časopise Nové školy, Nový lid a v dalších řadu článků z oboru mravní výchovy. Jako pracovník v lidovýchově proslovil jenom v letech svého jihlavského působení přes 400 přednášek. Zpracoval i několik hesel v Pedagogické encyklopedii. M. Rychlovský i v pokročilém věku dosahuje velmi dobrých vyučovacích výsledků, má rád svou práci, stále sbírá a třídí pedagogické zkušenosti. Po dva roky provádí a třídí pedagogické zkušenosti. Po dva roky provádí účinnou pedagogickou propagandu formou rodičovské university. Celoživotní zkušenost se odráží příznivě na

denní učebně výchovné práci. Hluboké teoretické znalosti a bohaté zkušenosti mu umožňují orientovati se ve složitých otázkách soudobé školy, což se jeví ve vyučovacích výsledcích v jazyce českém, zeměpise a ve vysloveně výchovném pojetí veškerého vyučování.
Pedagogická teorie a praxe je u s. Rychlovského velmi dobře vyvážena, stálá iniciativní péče o sebevzdělávání, zájem o politickou literaturu a přemýšlivý tvůrčí přístup k pedagogické práci – to jsou vzory pro mladé učitele. Pracovitost, ideová pevnost a pokrokovost, bezúhonný osobní a rodinný život, vynikající výsledky práce ve škole i bohatá literární činnost jsou všeobecně známy nejen u učitelstva, ale i nejširší veřejnosti, která si s. Rychlovského velmi váží a jeho práci oceňuje.

f) V uznání celoživotní práce navrhujeme vyznamenání s titulem: Zasloužilý učitel.

Jsme tedy více obeznámeni s učitelskou dráhou, ale zda se podaří zjistit něco o jeho osobním a rodinném životě, jak prožil světové války, zda sloužil v armádě, je pobídkou pro další zkoumání. Ale i bez těchto znalostí to byl neobyčejný člověk, který by si zasloužil, aby byl jeho život literárně zpracován pro dnešní i další generace.

A přidáme ještě jeho jinou příhodu, otištěnou v časopise Mládi v č. 4 z 20. října 1927.

V noci

Miloslav Rychlovský

Krátce po převratu 1918 jsem si zajel ke známým na ves. Ustlali mně v pokoji a sami spali v kuchyni a na půdě.

Usnul jsem brzy tvrdě. Za chvíli nevím jak dlouhou, mne vzbudila od okna rána a pak po zemi hluk, který trval dlouho a nepřestával. Posadil jsem se na posteli a poslouchal. Vidět nebylo ani dost málo, všude ležela tma mlhavé prosincové noci. Vítr mně chvílemi hodil na obličej vlhký, sychravý vzduch pozdního podzimu, prosycený zápachem bláta a lesního chvojí. Čekal jsem, brzo li zas bude klid, ale marně. Hned pod postelí, hned pod stolem, zase u kamen, uprostřed pokoje, na všech stranách se ozývalo podivné tlučení, jako když dítě chodí s plechovou poklicí a bije do ní polínkem.

„Zloděj?“ napadlo mne. „Ten by však šel zticha. Nebo si hospodyně zapomněla nějakou věc a hledá ji tady?“

Ještě jsem chvíli mlčky poslouchal, a když hluk nepřestával, zeptal jsem se: „Je tu někdo?“

Žádná odpověď.

Co by to tedy mohlo být? Nahmatal jsem na židli u postele sirky a svíčku a rozsvítil. Najednou jakoby uťal, ticho. Chtěl jsem vstát a hledat škůdce po pokoji. Jakmile jsem však pohnul světlem, vyběhla zpod postele podivná fantastická věc a ukryla se za policí v koutě. Vypadala tak trochu jako jasanová palice, kterou tkalci v horách potloukají přízi, je-li tuze naškrobená, tvrdá. A palice, jakoby měla daleko vzadu přidělané dvě nohy, pohybovala se nemotornými, skákavými pohyby dopředu. Šel jsem tedy do kouta pokoje, a jakmile jsem se přiblížil se svíčkou, palice zalezla pozpátku pod polici a vydala výstražný, chřestivý zvuk.

Vztáhl jsem ruku pod polici a vytáhl – kočku, která měla hlavu zastrčenou do plechové konvičky a nemohla ji vytáhnout.

Věc se stala tak: v polici stála konvička s mlékem. Jedna polovička víka byla přiletovaná, druhá se zdvíhala a sklápěla, jako ve škole u konviček na inkoust. Kočka, již přivábilo mléko, nazdvihla si víčko, zastrčila hlavu dovnitř a pila, dokud mohla, ale konvičku pak již nemohla s hlavy smeknout. Seskočila tedy s police, běhala po pokoji, bila konvičkou o podlahu a tak mne tu noc asi čtvrt hodiny bavila.

pokračování

BETLEM

Jaroslav Durych

Vypravuje se, že Dítě, které bylo nazváno Spasitelem světa, narodilo se v jeskyni pastýřské, a bylo položeno do jeslí, poněvadž jinde nenalezli pro něho místa. Zaslouží si pozoru, že nenalezli místa v Betlémě. To bylo město. Zato asi tři hodiny cesty od jeskyně pásli pastýři z cizí krajiny, a těm ukázal se Anděl Páně, a jasnost Boží je obklíčila. I vstali a šli chladnou prosincovou nocí celé tři hodiny a poklonili se nemluvňátku. Hned pak s andělem bylo množství rytířstva nebeského, které chválilo Boha slovy: Sláva na výsostech Bohu, a na zemi pokoj lidem dobré vůle!

I můžeme srovnávat měšťany betlémské s cizími pastýři. Ti pastýři vstali, šli nocí tři hodiny tam a tři hodiny zpět, nečítajíc čas, jehož potřebovali k hledání. Probděli tedy noc a dosti se unavili. Naskýtá se tedy otázka: A co z toho měli?

Měšťané betlémští byli rozumu střízlivého. Už měli své hosty, neboť město tehdy bylo přeplněno, i nestáli o jiné, zvláště chudé a opozdilé, kteří jistě by byli jenom na obtíž. Zato nezjevil se jim anděl, zato oni však mohli celou noc klidně spát a nebyli obtěžováni zjevením, ani cestou. Tito měšťané betlémští jistě se považovali za lidi řádné a slušné a především rozumné. Dosud jsou vzorem nesčíslným měšťanům našim, kteří také jsou řádní a slušní a především rozumní, neboť přijímají za pravdu a za povinnost pouze to, co jim se zdá slušné. Není zajisté rozum jako rozum, pravda jako pravda. Jiný je rozum pastýřů, jiný je rozum měšťanů. Pastýř přece se nemůže přirovnávat k váženému a vzdělanému měšťanu a co je dobré pro pastýře, není ani zdaleka dobré pro měšťana.

Tak tomu je a tak to platí i dnes. Děťátko si neporoučí; nikoho nepřesvědčuje, že je Bohem. Kdo nechce, nevěří, není nucen, ani tenkráte, ani dnes, ani zítra. Děťátko se narodilo, vyrostlo; byl to Syn člověka, který vykonal vše, co měl vykonat, a dal lidem vše, co měl dát. Ale nikoho nenutil, nikomu se nevtíral, ani tenkráte, ani dnes, ani zítra. Pravil ovšem o sobě, že je Synem Božím, a mnozí mu uvěřili a ještě i dnes se někteří obracejí k němu a těší se z toho, že je vytrhl z bludu; ještě i dnes někteří přijímají jeho pozvání a diví se tomu, že ho nepřijali už dávno. Ale takových není mnoho. Ti vážení a vzdělaní občané se nemusí bát, že by náhle snad osaměli v malém počtu a že by pak z nezbytnosti musili aspoň zevně vyznávat to, čemu jejich rozum a důstojnost jejich až dosud se ubránila. Mohou důvěřovat svému bezpečí.

Nikoho, opravdu nikoho k sobě Děťátko nenutí. Ohlašuje se, že je zde, ale činí to spíše pláčem nemluvňátka než nějakou mocí, která by rušila spánek dobrých měšťanů. Kdo ještě má sluch a cit pro pláč tohoto nemluvňátka, ať přijde, bude vítán! Kdo však ho nemá, kdo nechce, ať tedy zůstane doma. Nelze, opravdu nelze nikoho nutit.

Pak Děťátko vyroste a přestane plakat; pak už nebude obtěžovat ani pláčem; pak už ti, kteří neslyšeli nyní, budou navždy zproštěni nebezpečí, že by ještě snad někdy něco mohlo je znepokojit tak, aby se rozmýšleli a nebyli jisti, kam a kudy. Přijde rozdělení a oddělení, každý bude tam, kde chtěl být k své spokojenosti. Pak bude už rozhodnuto. Pak už nepřijde Anděl Páně, aby zvěstoval narození. Už ne -

Ty však Děťátko Boží, buď pozdraveno!

Podle kartáčového otisku z vánočních Lidových listů roku 1942 – celé potlačeno německou cenzurou). Otištěno v KT 51-52, 20. prosince 1992.
(Pplk. MUDr Jaroslav Durych, (2. 12. 1886 – 7. 4. 1962), vojenský lékař, překladatel, novinář, básník, katolický spisovatel.)

NOVOROČNÍ POVÍDÁNÍ

Miloš Gerstner st.

Rok Nový jest již k nám přišel,
v němž má býti každý vesel
radujme se, veselme se
v tomto No-vém ro-ce.

Tuhle píseň zpíval děda vždy na Nový rok ráno. Prastarý bratrský kancionál voněl plísní tajných úkrytů, listy měl propálené jiskřičkami z loučí, jak z něho zpívaly generace předků za zavřenými okenicemi při plaménku bukové štěpiny, a slova, jimiž promlouval, byly slovy pastýřů už dávno pochovaných pod náhrobními kameny označenými znakem kalicha.

Ta píseň patřila k rodovému dědictví stejně jako zmíněný kancionál, jako červotočivé trámy krovů a římsy do tmavoruda zbarvené volskou krví. Byla to divná píseň. Zatímco ostatní koledy se zpívaly od adventu až po Tři krále, a byly to často koledy veselé a skočné, i tancovat by se při nich dalo, tahle se zpívala jen na Nový rok a zněla velebně, slavnostně, nejinak než oslavný chorál. Vlastně ji zpíval pouze děda, patriarcha rodu. Ostatní členové rodiny šli za svou drobnou sváteční prací, ale tiše, tichounce si pobzukovali s sebou. Jejich dílem se světnice proměnila ve svatyni. Teta ustlala postele a pokryla je božíhodovými pokrývkami. Leskly se v nich tenké drátky ze žlutého kovu, do rudého podkladu byly vetkány okrové květy a akantové listy. Ty pokrývky byly praporem všech velkých rodinných svátků. Široká prkna podlahy svítila bělostí, i dříví u kamen bylo vybráno z nejzdravějších štěpin a kohátků. Na stole na talíři voněly koláče. Byly tu připraveny pro kteréhokoliv návštěvníka jako novoroční pocta. A děda zpíval svůj nekonečně dlouhý zpěv o Novém roce a o narozeném dítěti.

Rok Nový jest již k nám přišel, v němž má býti každý vesel… Obsah slova vesel mi dlouho nebyl jasný. Způsobila to ta stará píseň. Když se zpívala, vůbec nikdo se u nás neveselil jako třeba na rozpustilé pimprlové komedii. Naopak. Zdálo se mi, že v té velebné melodii se třpytí drobné krystalky smutku. Chápal jsem tu elegičnost chvíle po svém jako stesk vyvolaný loučením se zlatými dny roku, neradostné uvědomění si dlouhého růžence všedních dnů s jednotvárným rytmem ranního vstávání do tmy a mrazu a večerního uléhání bez písně, bez pohádky vánoc.

Dnes vím, že u ostatních členů rodiny šlo spíše o nevyslovenou obavu, co ty šedivé příští dny přinesou, zda ještě více nezčernají smutkem. Zda se za rok zas tak sejdeme, dědeček už je tak starý! Ale děda zpíval svou píseň rok co rok a čím byl starší, tím zněla plněji a sytěji. Nejkrásněji ji zpíval, když dosáhl devadesátky. Hle, stařec, jeho dny jsou již spočítány jako ovocné štěpy v sadě, písní vybízí svůj rod k radosti a veselosti. A jistě se při ní i sám veselil. Ne úsměvem, ale srdcem. Nač se tenkrát těšil? Na smrt ne, měl život rád. Těšil se na chvíle, v nichž mohl besedovat sám se sebou, v nichž si mohl vyprávět o lidech, kteří mu vstoupili do cesty, a protože to byly lidé dobří, spojili své tvrdé a čisté ruce s rukama dědovýma. A tak veselí a radost, jimiž vítal nový rok, byly spíše chválou dnů už dávno uplynulých než euforickou oslavou dnů příštích. A on sám jako by se proměňoval v tu píseň a zavazoval jí nás mladé k té veselosti a radostnosti, která je spojena ne se zítřkem, ale se včerejškem.

Ale i pro zítřek žil. Ve stole v koženém míšku měl hrst korun. Byl šetrný, nemohl ani být jiný, horská chalupa nebyla tenkrát zlatý důl. Ale po Novém roce rozdával. Několik korun dal listonošovi a on mu na oplátku podal tenkou knížečku. Vždy jsem se na ni těšil. A děda ještě víc. Byl v ní kalendář, předpověď počasí na příští rok, krátká povídka a hrst anekdot. A také „vinš“: Vše nejlepší vám přeje listonoš!

Pak si děda vyměnil radost s kominíkem. Za další koruny od něho dostal nástěnný kalendářík. Byl na něm vymalován švarný kominíček a kyprá červenolící panička. Kominíček jí podával k pohlazení roztomilé prasátko a všichni se přitom usmívali. Kominíček, panička i to prasátko. A tomu, kdo se na obrázek podíval, bylo také veselo.

Ne, nechci propagovat bakšiše, tuzéry, tringelty, všimné a spropitné. Jen si vzpomínám na ten obrázek, na pár korunek a na obapolnou radost. Ty koruny, to vlastně byla kominíkova prémie. Zasloužil si ji, vždyť celý rok pucoval lidem na horách komíny. Což dnes nedostávají prémie lidé za to, že pucují jen kliky? Koupit si takovou drobnou radost a zároveň radost udělat je jistě větší důvod k veselosti, než silvestrovské šibalství a pak i hulvátství, jak se provádějí v opici koupené za drahé peníze.

Ale je Nový rok, a tak nezbývá než taky vinšovat. Mnoho zdraví do dnů příštích a mnoho spokojenosti se dny minulými. A nebude-li té spokojenosti mnoho, ať jí je za rok více. Ať jsme spokojeni sami se sebou, ať jsme spokojeni s lidmi, kterým jsme podali ruku. A ať se naučíme těšit se z věcí malých a ještě menších, třeba i z obrázků s kominíčkem, protože na velké věci to zatím ještě nevypadá.

Z pozůstalostních rukopisů

JAK VÍTEK NAŠEL ŠTĚSTÍ

Zuzka Strnádková
dokončení

Na tobě je, abys klíč co nejdříve získal, je to klíč od tohoto zámku. Baba ho bude mermomocí chtít, protože je to jediná věc, která ji může ohrozit. Proto ho má u sebe její falešná dcera, protože by ho u ní nikdo nehledal. Vím, že je to těžký úkol, ale já ti pomohu, jak jen to půjde, aby ses k ní dostal. Jmenuje se Hadara a přesto, že je vytvořená kouzlem, miluje šperky a zlato. Dám ti zlatou květinu, která je posázená drahými kameny. Uprostřed má jamku, ve které je vonná směs s omamnou látkou. Až ji Hadara u tebe uvidí, bude ji chtít. Ty ale dělej drahoty, řekni, že jí ji nemůžeš dát, protože je to dárek pro někoho tobě velmi milého, ale že jí ji rád ukážeš. Bude prosit a ty konečně povolíš. Hadara si určitě přičichne a v té chvíli jí musíš klíč vzít! Jakmile ho budeš mít, Hadara zmizí a ty se urychleně vrať ke mně. Hlavně dej pozor, aby sis sám nepřičichl. Sám bys zahynul a nikomu by nebylo pomoženo!“

Vítek pozorně poslouchal a pak se zeptal: „Ale já nevím, jak ji najdu?“ „O to se nestarej, zlato ji přivede, jakmile budeš mít tuto květinu v ruce. Nyní ji ale rychle schovej a vrať se sem zítra ráno.“ Když ho ráno víla budila, zdálo se mu, že sotva zdříml, ale okamžitě vstal. Víla mu ještě připomněla, co má dělat a Vítek šel do nádherné podzemní síně. Ještě nedošel ani ke kašně a už k němu přibíhala Hadara, oči upřené na zlatou květinu ve Vítkově ruce. Hned ho žádala, aby jí ji dal, že bez ní nemůže být. Vítek dělal drahoty a nakonec dovolil, aby si květinu prohlédla. Ihned přiběhla, natáhla ruce a opravdu. Hned přivoněla. V tom okamžiku jí Vítek vzal klíč a ona zmizela, jakoby nikdy nebyla. Vítek rychle vyběhl ze síně a běžel do svého koutku, kde už čekala Víla. Měla velikou radost a pochválila ho, že první část úkolu splnil výborně. Teď ho ještě čeká vyřídit Čarodějnici!

„Ta už ví, že plán s falešnou princeznou nevyšel a bude o to víc usilovat, aby klíč od tebe získala. To je opravdu poslední možnost být královnou! Bez klíče by neměla ani zámek, ale ani prince! Nyní se znovu vrať do síně. Až přijde pro klíč, budeš zase dělat drahoty. Řekneš, že se ti klíč moc líbí svým zpracováním a i když nevíš odkud je, dáš si k němu udělat zámek a budeš ho mít u svého domu. To se babě líbit nebude a začne ti slibovat hory doly a poklady nedozírné ceny. Ty se ale nedej zlákat! Měj na paměti,

že jakmile bude klíč mít, nebudeš mít ani poklady, ale ani život a nikomu pomoženo nebude! Teď už jsi jen krůček od dokončení toho, co jsi tak dobře začal a i ty potom dojdeš svého štěstí! Nezapomeň!

Nyní dostaneš dva ochranné krystaly. Jeden ode mne, druhý od Krakonoše. Jsou v tomto váčku, který si pověs na krk, aby byl co nejblíže srdci. Na to se Čarodějnice zaměří nejdříve. Ty se ale nemusíš bát. Třetí krystal budeš držet v levé ruce společně s klíčem. V pravé budeš mít kuličku – prince. Když uvidí, že klíč dobrovolně nedáš, bude zkoušet různá kouzla. Ničeho se nelekej, jen nesmíš ustoupit ani krok zpět! Můžeš jen dopředu! Když kouzla nezapůsobí, bude se chtít na tebe vrhnout. Vtom okamžiku na ni hoď kuličku a ona zkamení. Minout nemůžeš. Věřím, že i toto zdoláš, jen neustup! Co bude potom uvidíš."

Vítek se tedy vrátil zpět do podzemní síně a začal si vše prohlížet. V malé chvilce přišla Čarodějnice a hned začala, jak když másla ukrajuje. Jak že se mu taková nádhera líbí a jestli by chtěl mít celý takový zámek, který mu dá. A nic zato nebude chtít, ani ho to nebude nic stát. Za zámek by chtěla jen maličkost. Klíč, co drží v ruce. To by přece byla dobrá výměna – krásný zámek místo obyčejného klíče! Hned by se mohl oženit, i nevěstu by mu sehnala a ještě přidala mnoho dalších pokladů! Vítek se jen díval, usmíval se a povídá: „Víte, paní, já bych snad ani zámek nechtěl. Co bych s ním dělal? Jsem kluk z vesnice a takové bohatství je veliká starost. Mě se opravdu nejvíc líbí klíč. Ten, kdo ho dělal, byl opravdový mistr a já si ho přece raději nechám." To už Čarodějnice viděla, že klíč dobrovolně nedostane. Přiskočila, aby si ho vzala násilím, ale Vítek byl připraven. Mrštil po ní kuličku a opravdu. Baba na místě zkameněla a než se stačil nadechnout, ozvala se hromová rána, při které se celá síň zatřásla. Socha krásné dívky ožila, sestoupila z podstavce a už si s princem Petrem leželi v náručí. Také sněhobílá růže se proměnila v překrásnou dívku, která volným krokem kráčela k Vítkovi. Ten nevěděl kam s očima, ani co má dělat, ale ta to vyřešila za něho. Krásně se na něj usmála, objala ho, políbila a děkovala milými slovy za vysvobození. Přidal se i princ Petr se svou milou a přišla i Vodní víla s Krakonošem. Všichni se upřímně radovali a Vítka chválili za jeho statečnost až do nebe. Hlavně krásná princova sestra z Vítka nemohla spustit oči. Při veliké hostině, kterou princ Petr pořádal na oslavu jejich vysvobození si k Vítkovi sedla a povídali a povídali, až se do sebe zamilovali. Za tři dny se slavily dvě svatby: Prince Petra, který si konečně vzal svou milou a jeho krásné sestry s Vítkem, kam byl pozván i Krakonoš s Vodní vílou.

Z dosud nevydané sbírky pohádek

Odhalená tajemství nerostů
ZE SBÍRKY JAROSLAVA F. Z DOLNÍCH ŠTĚPANIC

JASPIS

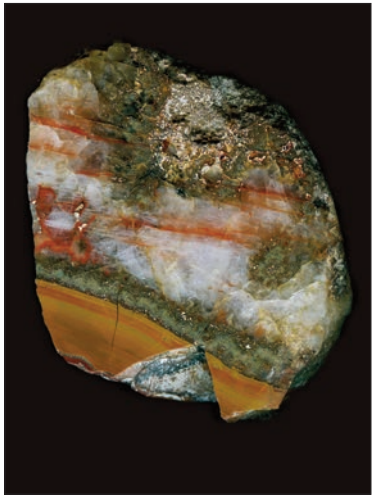

naleziště:	Slovensko – Tatry
tvrdost:	6–7 (Mohse)
barva:	vícebarevný
velikost:	51 × 45 mm
použití:	šperkařství
užití:	Povzbuzuje rozvoj představivosti a proměňuje myšlenky v činy, nabízí oporu a pomoc ve stresu, přináší klid a rovnováhu v životě.
zpracování:	řezání, broušení, leštění, JF

CHRYZOLIT (Hadec)

naleziště:	Slovensko – Dobšiná
tvrdost:	4–4, 5 (Mohse)
barva:	zelený v nejrůznějších odstínech
velikost:	74 × 48 mm
použití:	při výrobě azbestu
užití:	Chryzolit zelený podporuje studium bylin, jejich užívání k léčbě. Uzdravuje oči, je vhodný k utišení mysli, posiluje nervový systém.
zpracování:	řezání, broušení, leštění, JF

Klidné a šťastné Vánoce,
veselého Silvestra a úspěšný
rok 2020 čtenářům Posla
přeje obecní zastupitelstvo,
zaměstnanci obecního
úřadu a Střediska služeb s. r. o.

VÁNOČNÍ PŮLNOČNÍ AUTOBUS

Na den 24. 12. 2019 je zajištěn autobus na Půlnoční mši. Vyjíždí z Kundratic, bude přistaven v Dolních Štěpanicích u školy ve 22.50 hod. a staví na autobusových zastávkách:

Dolní Štěpanice – kampelička	*22.52*
Pod hradem	*22.54*
U lomu	*23.00*
Alfonska	*23.04*
Benecko – obecní úřad	*23.08*
Hančova Bouda	*23.11*
Hotel Kubát	*23.14*
Zlatá vyhlídka	*23.18*
Křížovky	*23.28*
Mrklov „hasičárna“	*23.35*
U Bubeníků	*23.38*
Horní Štěpanice – kostel	*23.45*

Mše svatá začíná ve 24.00 hod. Před mší i po ní můžete vyslechnout vánoční koledy na trubku a housle z věže kostela.

Přejeme příjemný zážitek a hezké prožití vánočních svátků.

Odvoz zpět po stejné trase.
Doprava zdarma.
Info na tel. : 602 429 978, řidič: 731 488 005
info@chatabarka.cz